

הכנס השנתי הראשון

ישראל במזרח התיכון במבט השוואתי

26.10.2026

תוכנית הכנס

9:00 • קבלת פנים והרשמה

9:30 • דברי פתיחה והרצאת פתיחה

אודיטוריום ון ליר

פרופ' מוסטפא כבהא, האוניברסיטה הפתוחה –
קרובים למזרח, רחוקים ממנו: המזרחנות הישראלית
ושאלת השייכות לאזור

10:15 • הפסקה

10:30 • מושבים מקבילים סבב ראשון

פירוט מלא בעמודים הבאים

מעבר לגבולות המדינה: סכסוך, אינטגרציה
וסדר אזורי

משני צדי המתרס: דימויים, עוינות ואנטישמיות

דת, מקום וריבונות: קדושה, חוק וזיכרון

ממוסדות לסולידריות: לדמיין עתיד
ישראלי-פלסטיני משותף

12:00 • הפסקה

12:15 • מושבים מקבילים סבב שני

פירוט מלא בעמודים הבאים

עזה בין כיבוש, מלחמה והשמדה
מזרח ומזרחיות כזירה של הבניית גבולות
קולות בתרגום: שפה, זהות וכוח
מוזיקה, אמנות ומחאה פוליטית

השוואה תחת א-סימטריה: ציונות, דה־קולוניזציה
והיסטוריות מחוברות

13:45 • הפסקת צהריים

14:45 • מושבים מקבילים סבב שלישי

פירוט מלא בעמודים הבאים

ישראל, איראן והמרחב הערבי: חילופי
צדדים ותפקידים

ישראל כמדינה מזרח־תיכונית: שייכות, זהות ודמיון
הספרות הפלסטינית בישראל: זהות, מקום,
זיכרון ושייכות

ישראל/פלסטין במרחב משתנה: סכסוך, הגמוניה
ושיח טרנס־לאומי

אזרחות משותפת וגבולותיה במדינות לאום
פוסט־עות'מאניות שסועות

15:45 • הפסקה

16:00 • מושבים מקבילים סבב רביעי

פירוט מלא בעמודים הבאים

ידע על המזרח התיכון בישראל: אקדמיה,
ממשלה ותקשורת

ביטחון אזורי: שיתופי פעולה או עליונות צבאית?

שבֿֿפה/סבך: היסטוריה ספרותית משולבת בין הספרות
הפלסטינית לספרות העברית, 1918–1948

מעבר לטרטוריה: ידע, קהילה ותכנון במרחב
הבדואי בנגב

מפלגות וחברה אזרחית פלסטינית בישראל
לקראת הבחירות

17:00 • הפסקה

17:15 • דו שיח והרצאה מסכמת

אודיטוריום ון ליר

שיח מיוחד לרגל פרסום הספר חשיש, תשוקה
וטרור: גלגוליו של מיתוס החשישיון בפלסטין־ישראל
ובמזרח התיכון (הוצאת מכון ון ליר)

דו שיח בין מחבר הספר פרופ' חגי רם, אוניברסיטת
בן גוריון בנגב, ופרופ' ישראל גרשוני, אוניברסיטת
תל אביב

כלוב הברזל של הכיבוש: הירושה הבריטית, הסדר
הליברלי והמפנה הסמכותני

פרופ' יעל ברדה, האוניברסיטה העברית בירושלים

מעבר לגבולות המדינה: סכסוך, אינטגרציה

וסדר אזורי

אודיטוריום ון ליר

יו"ר: ד"ר מלי ברנשטיין, ifk Vienna

פרופ' בני מילר, אוניברסיטת חיפה – אופטימיסטים, פסימיסטים וריאליסטים: הסבר השונות האזורית בסכסוכים ובתהליכי שלום במאה ה-21

ד"ר דניאל ויינר, האוניברסיטה העברית בירושלים – פופוליזם לבנטיני: תפקידם של סכסוכים, ציוויליזציות ומיליטריזם בעיצוב מדיניות חוץ פופוליסטית

ד"ר גיא לרון, האוניברסיטה העברית בירושלים – ישראל כמדינת טרנזיט, 1915–2026

פרופ' גלן יאגו, מרכז מילקן לחדשנות, מכון ון ליר בירושלים; האוניברסיטה העברית בירושלים; אוניברסיטת קליפורניה, ברקלי – בחזרה לעתיד: שובו של המסדרון ומזרח הים התיכון כמוקד צמיחה בין־יבשתי

משני צדי המתרס: דימויים, עוינות ואנטישמיות

אולם ישיבות ון ליר (קומה 2)

יו"ר: ד"ר סיון בלסלב, האוניברסיטה העברית בירושלים

ד"ר שמואל טרופ, האוניברסיטה העברית בירושלים – ג'לאל אל־י אחמד ביד ושם: "מחלת המערב", ציונות והשואה

פרופ' ליאור שטרנפלד, אוניברסיטת פן סטייט – עיניים על הרווארד (כדי שלא נצטרך להסתכל על עזה)

ד"ר יוסי קוגלר, המסלול האקדמי המכללה למינהל – סכסוך לאומי או אנטישמיות? יהושפט הרכבי והמסגרות הישראליות להבנת העוינות הערבית

הגירה, עקירה ושינוי כלכלי-חברתי

חדר 207 (בניין פולונסקי)

יו"ר: ד"ר חן ברם, האוניברסיטה העברית בירושלים

פרופ' רלי שכטר, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב – מפלסטיין לרווחה: שאלת הפליטים והתגבשותה של כלכלה מוסרית אזורית במזרח הערבי, 1945–1958

פרופ' בת־ציון עראקי קלורמן, האוניברסיטה

הפתוחה – יהודים ומוסלמים מהגרים מתימן: מבט משווה על דפוסי הגירה מאמצע המאה התשע־עשרה עד אמצע המאה העשרים

ד"ר טארק מחמוד בסול, המכללה האקדמית צפת; המכללה לחינוך וטכנולוגיה עכו; אוניברסיטת בר־אילן – מכפר חקלאי לכלכלה עירונית במבט השוואתי אזורי: משפט, מדיניות ועיצוב המרחב הכלכלי בריינה בשני העשורים הראשונים למדינת ישראל

פרופ' אביגיל יעקובסון, האוניברסיטה העברית בירושלים וד"ר נועה הייזלר רובין, בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים – "החברה לפיתוח מזרח ירושלים" במבט רב־תחומי

דת, מקום וריבונות: קדושה, חוק וזיכרון

חדר 205 (בניין פולונסקי)

יו"ר: ד"ר טפת הכהן-ביק, האקדמיה ע"ש פולונסקי

ד"ר דוד בורבק, אוניברסיטת אוקספורד – קדושה וריבונות: פלסטין/א"י וערעור הסדר הווסטפאלי

ד"ר מעיין רווח, אוניברסיטת חיפה – "לכם דתכם ולי דתי": דת ופוליטיקה בישראל, לבנון ומצרים

פרופ' ח'אלד סנדאוי, המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל - חיפה; מכללת אלקאסמי – מי בעל המקום הקדוש? ארכיון, חוק ועיצוב של גיאוגרפיה מקודשת ב-مقام السّكينة בטבריה

רוהן מהטה, אוניברסיטת חיפה; הפורום לחשיבה אזורית – התנגדות מקומית ואזורית לעונש המוות

ממוסדות לסולידריות: לדמיין עתיד

ישראלי־פלסטיני משותף

חדר 204 (בניין פולונסקי)

יו"ר: ד"ר נוגה אפרתי, האוניברסיטה הפתוחה

ד"ר תמי של (עבודי), מכללת עמק יזרעאל – מניכור לזיקה: חינוך לשותפות אנושית ואקולוגית במרחב הישראלי־פלסטיני

שמריהו יוסף (ש"י) כרם, האוניברסיטה העברית בירושלים – אמון הציבור הפלסטיני במוסדות אכיפת החוק והמשפט תחת הרשות הפלסטינית, 1993–2006

ד"ר כאיד שרים, Alliance for Middle East Peace – מעבר למדינה אחת ולשתי מדינות: "הנרטיב השלישי" ומודל קונפדרטיבי פלסטיני-ישראלי אזורי

עזה בין כיבוש, מלחמה והשמדה

אודיטוריום ון ליר

יו"ר: פרופ' ליאת קוזמא, האוניברסיטה העברית בירושלים

פרופ' יגיל לוי, האוניברסיטה הפתוחה – מלחמה ג'נוסיידית או העברת סיכון?

ד"ר קרין לוי, אוניברסיטת ניו יורק – היכן ממוקמת רצועת עזה במשפט הבינלאומי?

ד"ר שמואל לדרמן, האוניברסיטה הפתוחה; הפורום לחשיבה אזורית – ישראל, עזה, והפוליטיקה של הג'נוסייד

ד"ר מיכל פלדון, אוניברסיטת תל אביב – Medicide: הרס מערכת הבריאות בעזה ככלי של ג'נוסייד

מזרח ומזרחיות כזירה של הבניית גבולות

אולם ישיבות ון ליר (קומה 2)

יו"ר: ד"ר נטע תלמוד, האקדמיה ע"ש פולונסקי

ישראלה שאער מעודד, אוניברסיטת תל אביב – "עשיתי את זה בכוונה": קולנוע נשים מזרחי פוליטי בשנות ה-70 וה-80

ד"ר הדס כהן, אוניברסיטת אוקלהומה – כשהמזרח חוזר: גבולותיה המזרח־תיכוניים של ישראל דרך בגידה ומזרחיות

פרופ' אבנר וישניצר, אוניברסיטת תל אביב – "הדמיון המזרחי" בישראל: היסטוריה קצרה משלהי התקופה העות'מאנית למאה ה-21

ד"ר עומר אלוני, המכללה האקדמית ספיר – בין "מזרח" ל"מערב": גישות אוריינטליסטיות ומפגשי מזרח-מערב בראי המשפט הישראלי

קולות בתרגום: שפה, זהות וכוח

חדר 207 (בניין פולונסקי)

יו"ר: פרופ' יונתן מנדל, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

חנה ג'האן פרוז, אוניברסיטת תל אביב – קולות מעבר לגבולות: בין חקר איראן לתיווך תרבותי וחינוכי במרחב הישראלי

פרופ' יונתן מנדל, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב –

על תרגום מפליל של הערבית: בית המשפט הישראלי ומלחמתו בחופש הביטוי הערבי

תסנים עאבדין, האוניברסיטה העברית בירושלים – הלהגים הפלסטיניים: גאוגרפיה, חברה ושונות לשונית

ד"ר מלי ברנשטיין, ifk Vienna – פלסטינים וישראלים: ספרות, פוליטיקה, ומורשה בין שתי זהויות

מוזיקה, אמנות ומחאה פוליטית

חדר 205 (בניין פולונסקי)

יו"ר: ד"ר יוהאנס בקה

תמרה יואלי, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב; אוניברסיטת מינכן – הופעות מוזיקה כמרחב פוליטי: ישראלים הצורכים מוזיקה בערבית בעמאן (ירדן) ובישראל

שירה נעמי דרדיקמן, המרכז האקדמי שלם – דם ואש ורוקנרול: מוזיקת שוליים במלחמת האזרחים בלבנון

פרופ' יעל גילעת, מכללת אורנים; מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו – "שקט מחריש אוזניים": שדה האמנות הפלסטיני בישראל לאחר 7 באוקטובר

השוואה תחת א-סימטריה: ציונות, דה־קולוניזציה והיסטוריות מחוברות

חדר 204 (בניין פולונסקי)

יו"ר: פרופ' אביגיל יעקובסון, האוניברסיטה העברית בירושלים

נמרוד קורן, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב – "קומנדו ישראלי" בלב השבר הקולוניאלי: מלחמת אלג'יריה, ה-OAS וישראל בראי העיתונות בת הזמן, בין דימוי למציאות

ד"ר אדם חפץ, אוניברסיטת הרווארד – הבורגנות במזרח התיכון בין לאומיות לקולוניאליזם

ד"ר נמרוד לין, אוניברסיטת תל אביב – השוואות ציוניות למושבות התיישבות לפני 1948

ד"ר ערן צדקיהו, הפורום לחשיבה אזורית; הקרן לשיתוף פעולה כלכלי – מותר להשוות: א-סימטריה ויחסי גומלין בחקר ישראל ופלסטין

ריהאם סויטאת, אוניברסיטת א־נג'אח – תופיק זיאד:
שירה, מקום וזהות פלסטינית בישראל

ישראל/פלסטין במרחב משתנה: סכסוך, הגמוניה
ושיח טרנס־לאומי
חדר 205 (בניין פולונסקי)

יו"ר: ד"ר אורית וקנין-יקותיאל, אוניברסיטת
בן-גוריון בנגב

ד"ר שאול ינאי, אוניברסיטת חיפה; הפורום לחשיבה
אזורית – הדרך הארוכה להגמוניה סעודית

ד"ר אלעד בן דוד, הפורום לחשיבה אזורית; המכון
למחקרי ביטחון לאומי והמכון לחקר אנטישמיות
גלובלית ומדיניות – ישראל והמזרח התיכון בשיח
המוסלמי באמריקה: השפעת ה-7 באוקטובר על
אימאים בולטים ביחס לישראל, הציונות והיהודים
במבט השוואתי

ד"ר חן ברם, האוניברסיטה העברית בירושלים –
מדרום הקווקז לישראל/פלסטין: לקחים
מהסכסוך בקרבאך

אזרחות משותפת וגבולותיה במדינות לאום
פוסט־עות'מאניות שסועות
חדר 204 (בניין פולונסקי)

יו"ר: ד"ר לילך נתנאל, אוניברסיטת בר-אילן

ד"ר יוהאנס בקה, אוניברסיטת היידלברג – אזרחות
משותפת: השוואה בין ישראל, טורקיה וקפריסין

ד"ר אורי רוזנברג, אוניברסיטת היידלברג –
חרדות הרוב והמיעוט: ישראל, טורקיה וקפריסין
כמקרי בוחן

ד"ר מריק שטרן, מכון ון ליר בירושלים – מחברה
משותפת לאזרחות משותפת: מסגרות ליחסי רוב-
מיעוט בישראל ומעבר לה

ישראל, איראן והמרחב הערבי: חילופי
צדדים ותפקידים
אודיטוריום ון ליר

יו"ר: אליזבט צורקוב, אוניברסיטת פרינסטון

ד"ר אמיר פאח'ורי, מכון ון ליר בירושלים; אוניברסיטת
חיפה – קריאת תיגר על המדינה־בעולם: כינון
פלסטיני של עולם נגדי במלחמה הראשונה בין
ישראל לאיראן

מתן דניאל, אוניברסיטת תל אביב – מעבר למזרח
התיכון: ישראל, איראן והתחרות על השפעה
בקרן אפריקה

ד"ר תום שרון, מרכז משה דיין ללימודי המזרח
התיכון – מ"הסהר השיעי" ל"ישראל הגדולה":
תמורות ביחס הערבי לאיראן ולישראל
בתקשורת הערבית

ישראל כמדינה מזרח־תיכונית: שייכות,
זהות ודמיון
אולם ישיבות ון ליר (קומה 2)

יו"ר: ד"ר הדס כהן, אוניברסיטת אוקלהומה

פרופ' אברהם סלע, האוניברסיטה העברית בירושלים –
"ישראל היא במזרח התיכון אבל לא חלק ממנו": האם
זו עדיין תפיסה תקפה?

פרופ' אורן ברק, האוניברסיטה העברית בירושלים –
מתי וכיצד הפכה ישראל למדינה מזרח-תיכונית

ד"ר אבישי בן דרוו, האוניברסיטה הפתוחה – ישראל
בין המזרח התיכון לקרן אפריקה: ביתא ישראל
ומרחב אתיופי-ישראלי טרנס-לאומי

הספרות הפלסטינית בישראל: זהות, מקום,
זיכרון ושייכות
חדר 207 (בניין פולונסקי)

יו"ר: פרופ' ג'מאל אסדי, מכללת סכנין; מכללת אלקאסמי

פרופ' ג'מאל אסדי, מכללת סכנין; מכללת אלקאסמי –
מעבר לישראל-פלסטין: שלושה סופרים פלסטינים
בישראל במבט השוואתי אזורי

ד"ר נסים אסדי, מכללת סכנין – סמיח אל־קאסם
ועיצוב מחדש של הזהות: השירה הערבית
הפלסטינית בישראל בין מקום לשייכות

ידע על המזרח התיכון בישראל: אקדמיה, ממשלה ותקשורת

אודיטוריום ון ליר

יו"ר: ד"ר אסף דוד, מכון ון ליר והפורום לחשיבה אזורית

פרופ' שי חזקני, אוניברסיטת מרילנד

ד"ר עמית לוי, אוניברסיטת תל אביב

אליזבט צורקוב, אוניברסיטת פרינסטון; הפורום לחשיבה אזורית

ביטחון אזורי: שיתופי פעולה או עליונות צבאית?

אולם ישיבות ון ליר (קומה 2)

יו"ר: ד"ר מעיין רוזה, אוניברסיטת חיפה

פרופ' לב גרינברג, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב;

דארטמות' קולג' – נקודת מפנה היסטורית:

מעליונות יהודית בין הים לירדן לעליונות צבאית בכל ה"חזיתות"

פרופ' דרור זאבי, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב –

מיזם להקמת ארגון לביטחון אזורי ושיתוף פעולה במזרח התיכון MESAC: Middle East Security and Cooperation

פרופ' עמית שיניאק, האוניברסיטה העברית

בירושלים – קשרי ביטחון אזוריים בלתי-פורמליים:

יחסי ביטחון לא-מחייבים בין ישראל למדינות האזור במהלך המלחמה במזרח התיכון 2023-2026

שפָּנָה/סבך: היסטוריה ספרותית משולבת בין הספרות הפלסטינית לספרות העברית, 1918-1948

חדר 207 (בניין פולונסקי)

יו"ר: ד"ר אלמוג בהר, אוניברסיטת תל-אביב

ד"ר לילך נתנאל, אוניברסיטת בר-אילן –

המסגרת התיאורטית של פרויקט המחקר היהודי-פלסטיני המשותף

ד"ר דניאל בהר, האוניברסיטה העברית בירושלים –

התעלמות הדדית ב"היורש" לבידס וב"שכול וכישלון" לברנר

אימאן אנסארי, האוניברסיטה העברית בירושלים – שאלת הראשוניות ברומן הפלסטיני וכתיבתו של אַסְכַּנְדֵּר אל-ח'ורי אל-ביתג'אלי

ד"ר אבי-רם צורף, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב; האוניברסיטה הפתוחה – "הרי את מקודשת לי כדת משה וישמעאל": ניצול, תשוקה ודה-קונטקסטואליזציה של אלימות ילידית ביומן בגליל לש.שלום

מעבר לטריטוריה: ידע, קהילה ותכנון במרחב הבדואי בנגב

חדר 205 (בניין פולונסקי)

יו"ר: ד"ר ת'אא'ר אבו ראס, מכון ון ליר בירושלים

ד"ר יערה רוזנר־מנור, בית הספר לאדריכלות בנגב. מכללת סמי שמעון

אדריכלית דפנה ספורטה, עמותת במקום – תכנון וזכויות אדם

אדריכל רן גרוס ואדריכלית אילנה רודשבסקי, בית הספר לארכיטקטורה, בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים

מפלגות וחברה אזרחית פלסטינית בישראל לקראת הבחירות

חדר 204 (בניין פולונסקי)

יו"ר: ד"ר איריס פרוכטר-רון, המכללה האקדמית אורנים ואוניברסיטת בן גוריון בנגב

ד"ר מוחמד ח'לאילה, אוניברסיטת חיפה – תפקיד החברה האזרחית והשלטון המקומי בבחירות

אברהמים הינדי, אוניברסיטת חיפה – השפעה אחרת: עזמי בשארה בשיח הפלסטיני

גב' הנא דיאב ופרופ' דורון נבות, אוניברסיטת חיפה – הפרויקט הפוליטי של מנסור עבאס